

from the traditional role of an expert instructor to a facilitator of innovation - leaders and participants of the educational process.

Key words: facilitation, social competence, content, form, student government activities.

Стаття надійшла до редакції 17.01.2017 р.

Прийнято до друку 24.02.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Караман О. Л.

УДК 364.62+352

Г. І. Слозанська

УПРОВАДЖЕННЯ ПОСАДИ ФАХІВЦЯ ІЗ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ В УМОВАХ ОБ'ЄДНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ: ТРУДНОЩІ, ЩО ВИНИКАЮТЬ

Реформа децентралізації влади та створення об'єднаних територіальних громад в Україні породжує чимало проблем у різних сферах життєдіяльності людини. Зважаючи на бідність та тривале зубожіння населення країни особливо загострюється питання доступу населення до системи соціального захисту. Актуальним це питання є для жителів сільської місцевості, які не мають доступу до якісних соціальних послуг або взагалі не володіють інформацією про ресурси і послуги, якими можуть скористатися. Тому, сьогодні особливо гострим є питання побудови належної ієрархічно вибудованої системи соціального захисту населення з можливістю забезпечення доступу до соціальних послуг особам, які проживають в ОТГ сільського типу. Впровадження посади фахівця із надання соціальних послуг на рівні об'єднаної територіальної громади (ОТГ) та створення Центрив із надання соціальних послуг дозволить вирішити ці питання.

Численні публікації вітчизняних (О. Безпалько, Д. Лиховід, І. Лисенко, Т. Семигіна, та інші) та зарубіжних (Д. Дастін, К. Лаєнс, Дж. Фук та інші) науковців останніх років свідчать про доцільність переформатування основних підходів до розуміння соціальної роботи як сфери професійної діяльності та побудови нової парадигми соціальної роботи як сфери надання соціальних послуг компетентними фахівцями диференційовано та адресно залежно від потреб об'єкта на різних рівнях (мікро, мезо та макро) та різним категоріям клієнтів.

Метою статті є аналіз чинного законодавства у сфері надання соціальних послуг населенню на рівні ОТГ та перспектив створення Центрив із надання соціальних послуг та впровадження посад фахівців із надання соціальних послуг населенню на рівні ОТГ.

Станом на 2016 рік у методичних рекомендаціях щодо виконання власних (самоврядних) повноважень ОТГ у сфері соціального захисту населення у штатному розписі виконавчого органу ОТГ передбачено запровадження посади фахівця із соціальної роботи в громаді для надання соціальних послуг (орієнтовно 1 фахівець на 1 тисячу населення) та спеціаліста з питань захисту прав дітей (1 працівник на 2 тисячі дітей) [12]. Проте, варто зазначити, що чисельність населення в ОТГ значно перевищує 1 тис. осіб (в середньому по Україні населення однієї ОТГ складає приблизно 5 тис. осіб [3]), тому кількість фахівців буде збільшуватися пропорційно населенню кожної окремо взятої ОТГ.

Варто зазначити також, що чинним законодавством в Україні передбачено об'єднання ресурсів ОТГ для формування спроможних ОТГ. Зокрема, Законом України «Про співробітництво територіальних громад» передбачено налагодження відносин між двома або більше територіальними громадами з метою забезпечення підвищення якості надання послуг населенню [10]. Мається на увазі те, що для формування спроможної територіальної громади – тобто громади, яка самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування здатна забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці [15] – органи місцевого самоврядування можуть прийняти рішення про об'єднання зусиль суміжних територіально громад щодо спільного фінансування установ і закладів, які надають соціальні послуги [10].

Методичними рекомендаціями щодо виконання власних (самоврядних) повноважень ОТГ у сфері соціального захисту населення в ОТГ прийом громадян, які звертаються за соціальною підтримкою, рекомендується проводити у спеціально виділеному приміщенні за принципом «єдиного вікна» [12]. ОТГ, в міру своєї спроможності, має прийняти самостійне рішення щодо забезпечення доступу громадян до соціальних послуг, що надаватимуться на принципом «єдиного вікна». Згідно чинного законодавства України організація надання соціальних послуг на рівні ОТГ може проводитися шляхом:

- створення й утримання закладів / установ / служб з надання соціальних послуг особам / сім'ям, що перебувають в складних життєвих обставинах [5; 6; 7; 8; 9];
- об'єднання суміжних територіально громад для створення, фінансування спільного закладу / установи / служби з надання соціальних послуг особам / сім'ям, що перебувають в складних життєвих обставинах [1; 5; 6; 7; 8; 9; 10];
- замовлення соціальних послуг в недержавних громадських організаціях [7; 16];

- залучення непрацюючих фізичних осіб до надання соціальних послуг і виплати їм компенсації за надання соціальних послуг [17].

Найбільш оптимальним, на нашу думку, є створення на території ОТГ Центру надання соціальних послуг із структурними одиницями (профільними відділами) для надання соціальних послуг особам / сім'ям, які перебувають в СЖО за принципом «єдиного вікна». Працевлаштування в таких Центрах вузько спеціалізованих кваліфікованих фахівців із соціальної роботи дозволить говорити про якість надання соціальних послуг тим, хто цього потребує. Структура Центру та кількість працівників буде залежати від категорії клієнтів-членів ОТГ та їх кількості. Профільність, посади, обов'язки, які виконуватимуть працівники Центру впливатимуть на визначення їх функціонального та рольового репертуару.

Умовно, не володіючи інформацією про структуру, відділи та штатний розпис, працівників Центру надання соціальних послуг можна розділити на три великих групи: фахівці із соціальної роботи, соціальні працівники та соціальні робітники.

Соціальний робітник, згідно Закону України «Про соціальні послуги» це особа, яка надає соціальні послуги та має підготовку, що відповідає вимогам та характеру роботи, що виконується [7]. У кваліфікаційній характеристиці зазначено, що соціальний робітник виконує під керівництвом соціального працівника або фахівця із соціальної роботи комплекс робіт щодо догляду за пенсіонерами, інвалідами, самотніми непрацездатними громадянами похилого віку і в разі їх немічності, інвалідності або хвороби надає послуги передбачені договором, що укладається між самотнім непрацездатним громадянином і відділенням, у якому працює соціальний робітник.

Станом на січень 2017 року соціальні робітники є штатними одиницями Територіальних центрів соціального обслуговування населення [13]. Проте, згідно із реалізації концепції децентралізації влади та часткової передачі системи соціального захисту населення на рівень ОТГ, вважаємо за доцільне ввести в штатний розпис Центру надання соціальних послуг посади соціальних робітників.

Соціальний працівник, згідно Закону України «Про соціальні послуги» це професійно підготовлений фахівець, що має необхідну кваліфікацію у сфері соціальної роботи і надає соціальні послуги [7].

У довіднику кваліфікаційних характеристик соціальний працівник – це фахівець, який бере участь у виконанні покладених на відділення соціальної допомоги вдома завдань; виявляє самотніх людей похилого віку та непрацездатних громадян, які живуть у зоні обслуговування і потребують сторонньої допомоги; відвідує самотніх, надає соціально-побутові послуги, виявляє додаткові потреби, що необхідно вирішити та виконує їх самостійно або через підприємства торгівлі, побуту, громадського харчування, заклади охорони здоров'я, товариські, благодійні організації тощо [4]

Фахівець із соціальної роботи, згідно із кваліфікаційною характеристикою, поданою у чинному станом на січень 2017 року Випуску 80 ДКХТ та у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників – це професіонал, який організовує виявлення та реєстрацію на підприємстві, організації, мікрорайоні, зоні соціального обслуговування осіб / сімей, які потребують соціальної, матеріальної та інших видів допомог, виконує завдання та обов'язки щодо організації піклування та догляду; встановлює причини конфліктних ситуацій та відхилень, які спричинили асоціальні явища; координує роботу державних та недержавних організацій з метою надання соціальної допомоги та захисту осіб / сімей, які цього потребують; пропагує здоровий спосіб життя, ефективні методи родинного планування, виховання дітей; працює над запобіганням травматизму та правопорушень; надає допомогу у працевлаштуванні; розробляє та реалізує технології соціальної роботи; проводить консультації; організовує за місцем проживання соціально-побутову допомогу особам похилого віку й непрацездатним громадянам; влаштовує в разі потреби осіб, що потребують допомоги у лікувальні установи, інтернати; проводить встановлення і позбавлення батьківських прав, піклування, опікування; бере участь у роботі центрів, організацій, що надають реабілітаційні та адаптаційні види послуг, соціальну допомогу і захист; забезпечує професійний рівень роботи персоналу підрозділу, у тому числі соціальних працівників та соціальних робітників [2; 4].

Вважаємо більш точною характеристику фахівця із соціальної роботи, подану у кваліфікаційній характеристиці професії «Фахівець із соціальної роботи», затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 24.03.2016 № 285 [14]. У документі зазначено, що фахівець із соціальної роботи – це професіонал, який організовує виявлення в зоні соціального обслуговування (громаді, організації, на підприємстві тощо) та веде облік сімей (осіб), які перебувають у СЖО і потребують соціальної підтримки (надання соціальних послуг), у тому числі постраждалих від насильства в сім'ї та торгівлі людьми; оцінює потреби сімей (осіб), які перебувають у СЖО; визначає перелік необхідних соціальних послуг, форми та методи соціальної роботи; готує пропозиції місцевому органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, керівнику установи / закладу щодо необхідності надання соціальних послуг сім'ям (особам), які перебувають у СЖО, для прийняття відповідного рішення; забезпечує соціальний супровід сімей (осіб), які перебувають у СЖО, соціальне супроводження прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу; надає соціальні послуги консультування та представництва інтересів; інформує з питань призначення видів соціальної допомоги, компенсацій, субсидій, пільг, надання соціальних послуг тощо; надає допомогу в оформленні запитів до відповідних інстанцій, заяв, документів для отримання усіх видів допомоги, приймає такі документи та забезпечує їх передання у

відповідний підрозділ соціального захисту населення; залучає до надання соціальних послуг заклади освіти, охорони здоров'я, соціального обслуговування, громадські організації, фонди та інші суб'єкти, що надають соціальні послуги, тощо; встановлює причини асоціальних явищ і розробляє комплекс заходів щодо їх усунення; сприяє формуванню в громаді сімейних, національно-патріотичних цінностей, засад відповідального батьківства; виявляє вразливі сім'ї з ознаками неналежного виконання батьками обов'язків щодо виховання та розвитку дитини; організовує залучення наявних фінансових, матеріальних та інших можливостей громади для підтримки сімей (осіб), які перебувають у СЖО; проводить навчання соціальних працівників і соціальних робітників; постійно підвищує свій професійний і загальноосвітній рівень; використовує в роботі комп'ютерну техніку для створення, зберігання та обробки інформації [14].

Проте, аналіз базових підходів до визначення понять «Соціальний робітник», «Соціальний працівник» та «Фахівець із соціальної роботи» у чинному законодавстві України свідчить про деякі неточності та огріхи авторів поправок, що в свою чергу вносить дисбаланс в розуміння самих понять, в плануванні їх діяльності, розподіл посадових обов'язків та функцій. Та головне виникає плутанина в присвоєнні кваліфікації випускникам професійних та вищих навчальних закладів спеціальності «Соціальна робота», які потенційно можуть бути влаштовані в ОТГ задля надання соціальних послуг населенню.

Зокрема, в процесі аналізу нами виявлено, що у діючому класифікаторі професій та Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників України у розділі професіонали (код 2) підрозділі інші професіонали (код 24) класу професіонали в галузі економіки, соціології, археографії, археології, географії, кримінології та палеографії (код 244) визначено професіоналів у сфері соціального захисту населення (код 2446). Станом на 26.20.2016 року до них віднесено соціального працівника (код 2446, 2) та фахівця із соціальної роботи (код той самий). Тоді як у розділі фахівці, підрозділі інші фахівці визначено клас соціальних працівників (код 346) до якого також віднесено професію соціальний працівник (допоміжний персонал) (код 3460). Професія соціальний робітник (код 5133) віднесена до класу працівників, що здійснюють догляд за окремими особами (код 513) підрозділу працівників, що надають персональні та захисні послуги (код 513) розділу працівників сфери торгівлі та послуг (код 51) в класифікаторі професій [4; 11].

Проте у довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників (Випуск 80, Соціальні послуги), що працюють у сфері соціальної допомоги та соціального захисту населення є певна неузгодженість із класифікатором професій. Враховуючи останні зміни, які внесено в довідник кваліфікаційних характеристик, згідно наказу Міністерства соціальної політики України від 25.01.2016 № 45 ми

встановили, що в самому довіднику подано такий перелік професій та їх кваліфікаційні характеристики: у розділі професіоналів – подано професію «фахівець із соціальної роботи» та її кваліфікаційну характеристику; у розділі фахівців – під професією «соціальний працівник» зазначено, що дана кваліфікаційна характеристика втратила чинність; у розділі – робітники – подано професію «соціальний робітник» і кваліфікаційну характеристику [2].

Проблеми виникають із кваліфікаційними вимогами до визначених нами фахівців та робітників. Зокрема, у тому ж Довіднику в розділі кваліфікаційні вимоги до фахівця із соціальної роботи зазначено: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст) [2]; у діючому класифікаторі професій та Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників – повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) [4; 11]. Тоді як у кваліфікаційній характеристиці професії «Фахівець із соціальної роботи», затвердженої наказом міністерства соціальної політики України від 24.03.2016 № 285 у графі кваліфікаційні вимоги зазначено – вища освіта другого рівня за ступенем магістра та спеціальністю відповідної галузі знань [14].

Ще складнішою є ситуація із соціальним працівником. Згідно Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників соціальний працівник – це особа із неповною вищою освітою (молодший спеціаліст) з соціального, медичного, педагогічного, правознавчого напрямку підготовки або професійно-технічна освіта відповідного напрямку підготовки. У тому ж Довіднику так само як і у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників (Випуск 80, Соціальні послуги) зазначено, що соціальний робітник так як і соціальний працівник має мати професійно-технічну освіту [2; 4]. Таким чином виникає неузгодження із визначенням, поданим у Законі України «Про соціальні послуги», де соціальний працівник – це професійно підготовлений фахівець (тобто мається на увазі особа із вищою освітою із відповідної спеціальності), а соціальний робітник – це особа, яка має підготовку, що відповідає вимогам та характеру роботи [7].

Для того, щоб уникнути непорозумінь із призначенням кваліфікації випускникам професійно-технічних та вищих навчальних закладів спеціальності «Соціальна робота» та при працевлаштування їх на відповідні посади вважаємо за доцільне узгодити та привести у відповідність назви професій та їх кваліфікаційні характеристики у діючому класифікаторі професій [11], Випуску 80 «Соціальні послуги» довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників [2], самому Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників [4] та кваліфікаційній характеристиці професії «Фахівець із соціальної роботи» залишити в класифікаторі професій [14] та залишити три професії:

- фахівець із соціальної роботи із кваліфікаційними вимогами – вища освіта другого рівня за ступенем магістр відповідної спеціальності;
- соціальний працівник із кваліфікаційними вимогами – вища освіта першого рівня за ступенем бакалавр відповідної спеціальності та
- соціальний робітник із кваліфікаційними вимогами – професійно-технічна освіта або неповна вища освіта за ступенем молодший спеціаліст відповідної спеціальності.

Доопрацювань в такому випадку потребує і кваліфікаційні характеристики кожної із зазначених вище процесій.

Отже, можна зробити висновок, що посада фахівця із соціальної роботи є вкрай необхідною у діяльності об'єднаної територіальної громади задля реалізації чинного законодавства у сфері соціальних послуг. Проте, виникає ряд непорозумінь та труднощів у впровадженні самої посади. По-перше, впровадження посади фахівця передбачено чинним законодавством. Однак, сама ОТГ має прийняти рішення про доцільність такої посади у штатному розписі виконавчого органу ОТГ, їх кількість та про її фінансування. По-друге, виникають труднощі із розумінням самого поняття соціальний працівник та фахівець із соціальної роботи – хто має працювати в площині практичної соціальної роботи та надавати соціальні послуги населенню в межах ОТГ а хто займати керівні посади. Виникає також питання про доцільність створення та фінансування Центру із надання соціальних послуг населенню та адміністративних посад у них. Питань звичайно багато як і самих труднощів. Проте, беззаперечним є факт доцільності створення посад фахівців із соціальної роботи на рівні ОТГ задля забезпечення доступу до якісних соціальних послуг за прикладом розвинених країн світу.

Список використаної літератури

- 1. Бюджетний кодекс України.** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
- 2. Випуск 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (ДКХП)** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8453/8454/468515/>
- 3. Децентралізація влади.** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/library/category/tag/manuals>
- 4. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників.** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jobs.ua/ukr/dkhp/articles-2388>
- 5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua>
- 6. Закон України «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей».** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2623-15>
- 7. Закон України «Про соціальні послуги».** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
- 8. Закон України «Про**

соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

9. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua>

10. Закон України «Про співробітництво територіальних громад». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

11. Класифікатор професій ДК 003:2010 (чинний) станом на 26.10.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/uk/spravochniki/klassifikatory/statisticheskie-klassifikatory/klasifikator-profesiy-kp-950586.html>

12. Методичні рекомендації щодо виконання власних (самоврядних) повноважень об'єднаної територіальної громади у сфері соціального захисту населення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=186204&cat_id=107177

13. Наказ Міністерства соціального захисту населення «Про затвердження типових положень (взірцевих) про територіальний центр соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацевдатних громадян і про відділення соціальної допомоги вдома». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0442-97>

14. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження кваліфікаційної характеристики професії «Фахівець із соціальної роботи». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=187470&cat_id=185221

15. Постанова КМУ «Про затвердження методики формування спроможних територіальних громад. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>

16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/324-2013-%D0%BF>

17. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/558-2004-%D0%BF>

Слозанська Г. І. Упровадження посади фахівця із надання соціальних послуг населенню в умовах об'єднаної територіальної громади: труднощі, що виникають

У статті на основі аналізу чинної нормативно-правової бази у сфері соціального захисту населення та надання соціальних послуг в Україні визначено особливості впровадження системи надання якісних соціальних послуг особам, які цього потребують на рівні об'єднаної територіальної громади. Визначено, що задля підвищення якості надання

соціальних послуг на рівні ОТГ варто створити Центр із надання соціальних послуг населення, який би працював за принципом «єдиного вікна» і фінансувався із бюджету одної або суміжних ОТГ, згідно чинного законодавства. Встановлено, що у штатному розписі Центру доцільно впровадити посади фахівців із надання соціальних послуг населенню ОТГ. Категоріально структуровано самих фахівців у три групи (фахівців із соціальної роботи, соціальних працівників та соціальних робітників) залежно від їх досвіду, освіти та посади. Висвітлено труднощі, із якими ОТГ можуть стикнутися у процесі впровадження посади зазначених фахівців, а ВНЗ у процесі їх професійної підготовки та присвоєння відповідних кваліфікацій: фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник та соціальний робітник.

Ключові слова: соціальні послуги, соціальний захист, об'єднана територіальна громада, фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник, соціальний робітник.

Слозанська Г. И. Внедрение должности специалиста по предоставлению социальных услуг населению в условиях объединенной территориальной общины: проблемы, которые возникают

В статье на основе анализа действующей нормативно-правовой базы в сфере социальной защиты населения и предоставления социальных услуг в Украине определены особенности внедрения системы предоставления качественных социальных услуг лицам, нуждающимся на уровне объединенной территориальной общины. Определено, что для повышения качества предоставления социальных услуг на уровне ОТГ стоит создать Центр по предоставлению социальных услуг населению, который бы работал по принципу «единого окна» и финансировался из бюджета одной или смежных ОТГ, согласно действующему законодательству. Установлено, что в штатном расписании Центра целесообразно внедрить должности специалистов по оказанию социальных услуг населению ОТГ. Категориально структурировано самих специалистов в три группы (специалистов по социальной работе, социальных работников и социальных работников) в зависимости от их опыта, образования и должности. Освещены трудности, с которыми ОТГ могут столкнуться в процессе внедрения должности указанных специалистов, а вузы в процессе их профессиональной подготовки и присвоения соответствующих кваліфікацій: специалист по социальной работе, социальный работник и социальный работник.

Ключевые слова: социальные услуги, социальная защита, объединенная территориальная община, специалист по социальной работе, социальный работник, социальный работник.

Slozanska H. Employment of Social Service Worker on the Level of United Local Communities: What Difficulties Can Be?

On the basis of analysis of the existing legal framework in the field of social protection and social services in Ukraine the peculiarities of introduction of quality social services providing to people in need at the level of united local communities are shown. It is determined that in order to improve the quality of social services at united local communities centers of social services providing for people in need should be created. It is pointed out that they would work on the principle of “single window” and would be financed from the budget of one or adjacent united local community that is allowed by the law of Ukraine. It is founded out that the staffing of the Centre is advisable to introduce the posts of specialists providing social services on the level of united local communities. We tried to categorized and structured them into three groups of experts: experts in social work? Who will take administrative positions, social workers, who will work in practice to provide service to clients and social workers as trained vocationally specialists, who will help clients at home to organize their life conditions. Positions they will take in local Centers will depend on their experience and level, degree of education. We tried to differentiate the main difficulties with which united local communities may face in the implementation of the said office professionals, and pointed out the main obstacles that educational institution will have in the process of professional training and assigning appropriate qualifications for the specialist in social work.

Key words: social services, social protection, united local community, a specialist in social work, social worker.

Стаття надійшла до редакції 24.01.2017 р.

Прийнято до друку 24.02.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Поліщук В. А.

УДК 37:378:374

І. М. Трубавіна

**ОГЛЯД СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
З ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ДО РОБОТИ З СІМ'ЄЮ**

Актуальність дослідження викликана тим, що сьогодні велика увага держави приділяється родині. Сім'я є найкращим осередком для виховання і розвитку дитини, основним фактором соціалізації особистості. Державна сімейна політика України спрямована на підтримку сім'ї, захист її прав, створення умов для їх реалізації в суспільстві. Виникає питання – наскільки готові фахівці різних установ